СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 268. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 10. листопада, 1928. — VOL. XXXVI. No. 268. Jersey City, N. J., Saturday, November 10, 1928. THREE CENTS.

ТОРАЛЬ ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ

ІГУМЕНЯ ЗАСУДЖЕНА НА 20 ЛІТ ТЮРМИ. СУДДІ ПРИСЯЖНІ УЗНАЛИ 8 ГОЛОСАМИ ПРОТИ ОДНОГО ОБОЄ ОБЖАЛОВАНИХ ВИННИМИ СМЕРТИ ПРЕЗИДЕНТА ОБРЕГОНА.

МЕКСИКО, 8. листопада. — Карна розправа, що велася проти Хозе де Леона Тораля, вбийника президента Обрегона, і проти матери настоятельки Де ля Лята, закінчилася засудом обоїх обжалованих. Щодо Тораля, то не було ніяких труднощів, бо він признався до всього. Ігуменя знову перечила всьому і заявляла, що нічого не знала про заміри Тораля. Суд узнав її винною тому, що вона вплинула на вбийника, коли говорила, що католицька церква і нарід відітхнуть, як не буде Каеса й Обрегона. Кромі того свідки зізнали обтяжаючо щодо ігумені.

Ігуменя була би засуджена рівнож на смерть, але що жінок на таку кару в Мексико не засуджують, то присудили її на 20-літну тюрму.

Прокуратор звернувся до суддів і підніс, що історія буде глядіти на їх вирок і він мусить бути справедливий. Оборона не мала як обжалованих боронити, а тільки твердила, що це політичний злочин, та що Тораль доконав атентату під тим враженням, що він стане національним героєм. Публика, що прислухувалася тій розправі, сміялася з виводів оборони та часто їй перервала.

ОЛБАНІ ВИТАЄ СМИТА.

І ТО ТАК СЕРДЕЧНО, ЯК БИ ВІН БУВ ВИБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТОМ. СМИТ ЗАЯВИВ, ЩО НІКОЛИ ТОГО МІСТОВИ НЕ ЗАБУДЕ.

ОЛБАНІ, 8. листопада. — Ґовернор Смит покинув Ню Йорк, а виїхав так, що на стації було всього кількох його приятелів. Не так, як се бувало кілька днів тому, коли ще Смит був кандидатом на президента.

Колиж ґовернор прибув до Олбані, стрінула його на стації велика маса народу з музикою. Яких 10,000 людей витало Смита і кричало: Ми з тобою, ми тебе далі обожаємо.

Кажуть, що за цілий час виборчої кампанії не стрінув Смит більш галасливої демонстрації, як та, якої він дізнав в Олбані по програній. Кажуть, що це була триюмфальна процесія, триюмф приязни.

Говернор заговорив кілька слів до публики і зазначив, що так як Олбані є з ним, так і він ціле життя буде з Олбані. Мейор міста підніс, що ніяка живуча людина не дістала від народу більшого признання як Смит. І він на це заслужив, бо боровся ціле життя з чистими руками, чесно і відважно. Він був не тільки щасливим борцем, а і великим борцем. Так говорив мейор, а хтось з публики додав: І великим Американцем, ми його знаємо. Наконець мейор зазначив, що нарід ще пізнає вартість того, за що боровся Смит, і прийде день, коли його подивляти і любити буде кожде американське серце.

ГУВЕР ВІДПОЧИВАЄ.

НЕ ДОПУСКАЄ ДО СЕБЕ НІКОГО. РОЗДУМУЄ НАД ДАЛЬШОЮ ПРОГРАМОЮ. СЕКРЕТАРІ ВІДПОВІДАЮТЬ НА ТЕЛЕГРАМИ, А СЕКРЕТНА СТОРОЖА СТЕРЕЖЕ КОЖДОГО КРОКУ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА.

ПАЛЬО АЛЬТО, Каліфорнія, 8. листопада. — Герберт Гувер відпочиває по триюмфі, ходить по городі і їздить автомобілем. А 6 його секретарів працює над тим, щоби відповісти на яких 20,000 телеграм і листів з желаннями.

Новість у домі Гувера та, що з хвилею, як його вибрано президентом, призначено з Вашингтону тайну сторожу, щоби дбала про охорону його життя.

Сам Гувер починає роздумувати над дальшими плянами. Головно ходить тут о обсаду нового кабінету, що мусить бути зроблене перед інавґурацією.

ОТТИНЖЕР НЕ ПІДДАЄТЬСЯ.

КАЖЕ, ЩО ЗАЙШЛИ ПОМИЛКИ.

НЮ ЙОРК, 8. листопада. — Републиканський кандидат на ґовернора Оттинжер не признає вибору демократичного кандидата Рузвелта. Той послідний вийшов ґовернором невеликою більшістю, бо всього 21,829 голосами. Оттинжер заявляє, що обчислення неточне і неповне, а до того ошуканче.

НАСЛІДКОМ ЕКСПЛЬОЗІЇ 17 УБИТИХ.

БОГАТО РАНЕНИХ. ЗГИНУЛА МАТІР З 5 ДІТЬМИ.

БОСТОН, 8. листопада. — В фабриці Пребл Бакс Тов Компані вибухла з невідомих причин експльозія, якої жертвою впало 17 осіб, котрі зістали забиті на місці. Кромі цього є богато ранених, многі з них смертельно.

Догадуються, що експльозія повстала наслідком циґареткових недогарків чи палення папіросів. У фабриці вживали вибухових матеріялів і тому саме наступила експльозія. Мейор міста заявив, що всі фабрики, які мають до діла з вибуховими матеріялами, будуть усунені з міста.

ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС ЗБИРАЄ МІЛІОНИ.

ПЛАТИТЬ 150-ПРОЦЕНТОВУ ДИВІДЕНДУ.

НЮ ЙОРК, 8. листопада. — Автомобілева компанія Дженерал Моторс платить тепер найбільші дивіденди, які перейшли всякі найкращі обчислення і сподівання. Сього року виплатить компанія своїм шеровцям кромі звичайної ще спеціяльну дивіденду в готівці. На ту дивіденду призначено $43,500,000.

КУ КЛАКС КЛЕН ПАРАДУЄ.

З РАДОСТИ, ЩО ВИБРАНО ГУВЕРА. ПОХІД ОБКИДУЮТЬ ЯЙЦЯМИ І ПАЛКАМИ.

ПІКСВИЛ, Ню Йорк, 8. листопада. — Яких 80 членів місцевого Ку Клакс Клена, убрані у всі свої фантастичні убори, парадували з приводу вибору Гувера президентом. Місцеве населення побило декого з парадуючих палками, а решту обкидано яйцями.

Американські Українці протестують проти польських звірств.

PROTEST AGAINST POLISH OUTRAGES.

THE UKRAINIAN-AMERICAN REPUBLICAN CLUB OF NEW YORK APPEALS TO AMERICAN GOVERNMENT.

NEW YORK, November 8. — The Ukrainian-American Republican Club sent to the Honorable Frank B. Kellog, the Secretary of State, the following telegram:

Galicia, the western part of the country of our origin, has again become an arena of most merciless national persecutions. On November the first, the anniversary of proclamation of Ukrainian independence, a procession was arranged by the Ukrainians to cemetaries to decorate the graves of fallen heroes of the war of independence. The procession was attacked by Polish mobs and police. In firing, more than hundred persons were wounded, many fatally. Polish mobs attacked then, sacked, and demolished many Ukrainian houses of private individuals and of public organizations, among them the house of a fire insurance company, the students' dormitories, that of an enlightenment organization. A Ukrainian woman, by name of Mrs. Filasevitch, was thrown down by Polish mob from the third floor of a building and died as a result of that. All this was done with passive and active assistance of the Polish police and other authorities, who while sacking was in progress were busy arresting the Ukrainian leaders, the victims of the attacks, and threaten the Ukrainians with further arrests and reprisals. We appeal to American Government to use its influence to stop this inhuman practices, unworthy of any cultural nation.

Ukrainian-American Republican Club: K. Lissiuk, V. Kedrovsky, A. Borak.

РЕПУБЛИКАНСЬКА БІЛЬШІСТЬ У КОНҐРЕСІ.

В марті зміниться вигляд Конґресу цілковито на користь републиканців. В обох палатах вони будуть мати запевнену більшість і не будуть потребувати оглядатися на тих сенаторів, як Лафолет і инші, що держали досі баланс між обома головними партіями.

НАУКОВИЙ ЗВЯЗОК ІЗ ЗАКОРДОНОМ.

Всенародня Бібліотека України за 10 років свого існування налагодила науковий звязок майже зі 100 бібліотеками всіх країн світу. Бібліотека обмінюється виданнями з бібліотеками Індії, Арґентини, Канади, Данії, Швеції, Норвеґії, Бельгії, Англії, Франції, і т. д. Цими днями ВБУ одержала з нюйорської публичної бібліотеки велику партію книгознавчої літератури.

ЗАКРИЛИ СТАТУЮ ДЖЕФЕРСОНА.

Студенти верджінського університету закрили дві статуї Томаса Джеферсона чорним покривалом і написали: „В память джеферсонської демократії і релігійної свободи. Вони померли дня 6. листопада 1928 р."

ТИЖДЕНЬ ДОПОМОГИ ПОЛІТИЧНИМ ВЯЗНЯМ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

Відомо, що останнього часу збільшився в Польщі білий терор. Найжорстокіше розправляються польські фашисти з революціонерами Західної України. Понад 2,500 робітників і селян Західної України сидять по тюрмах. Родини увязнених страшенно бідують, голодують і терплять жахливі знущання від польської влади.

Всеукраїнський Центральний Комітет МОДР-у вирішив влаштувати в УСРР від 1-го до 10-го листопада тиждень допомоги політичним вязням Західної України і їх родинам. Цього тижня по містах і селах улаштовуватимуть мітинґи й скликатимуть збори трудящих і на них читатимуть доповіди про становище в Польщі, особливо в Західній Україні. Протягом цього тижня влаштують карнавковий збір, збиратимуть і за підписними листами гроші на допомогу борцям Західньої України, що мучаться в польських тюрмах.

МУЗЕЙ МИСТЕЦТВА УАН.

Музей мистецтва УАН набув низку нових колекцій, які мають велику культурно-історичну цінність. З ленінградського музейного фонду одержано до 300 зразків англійської і французької порцеляни, голяндського фаянсу 17 століття, ріжні бронзові речі італійських майстрів, тощо. Музееви вдалося також придбати колекцію надзвичайно цінних зразків східнього мистецтва, зокрема китайського. Цінні колекції музей мистецтв одержав від инших музеїв порядком перерозподілу майна. Останніми місяцями значно зросло відвідування музею як цілими екскурсіями, так і окремими відвідувачами.

АНҐЛЬО-ФРАНЦУСЬКИЙ ДОГОВІР МЕРТВИЙ.

По відкриттю парляменту лідери Партії Праці та Ліберальної заатакували уряд Болдвина за морський договір між Францією й Англією. Вони осуджували цей договір як перепону на шляху до загального обеззброєння держав. Заступник міністра справ заграничних, лорд Кошедон, виправдував поступовання уряду тим, що договір Анґлії з Францією зовсім не перечив ідеї загального обеззброєння. Ширші дебати й резолюції парляменту з приводу цього договору — говорив Кошедон — не доцільні, бо він уже мертвий.

ОДИН СОЦІЯЛІСТ І ТОЙ ПЕРЕПАВ.

Віктор Берґер, одинокий соціяліст у Конґресі, перепав при виборах. Новий Конґрес буде і без того одного соціяліста.

ЕТНА ВИБУХАЄ ДАЛІ.

Лява суneться страшним огненним потоком з гори на плодючу долину біля Етни. Непереможний потік ляви нищить по дорозі всьо, що лише стріне. Будівлі вже починають горіти, коли лява доходить до них на яку сотку ярдів. Все те, що не згорить, заливає розтоплена маса ляви. Лява посувається наперед зі скорістю 300 ярдів на годину й досягла залізну дорогу під горою. Залізні рельси розплюваються в ляві з такою легкістю, як лід на сонці. Потоки ляви загрожують 25-тисячному містови Джарє. Кажуть, що вибух вулькану буде тягнутися довго.

УКРАЇНСЬКІ ВЧЕНІ В ТУРЕЧЧИНІ.

18-го жовтня з Одеси відїздить до Туреччини делеґація українських учених, яка має налагодити звязок із турецькими науковими установами й ознайомити турецьких учених із науковою роботою в галузі сходознавства, що її провадять у УСРР.

ЛИТВА НИЩИТЬ СВОЇ ЛІСИ.

Економічна депресія в Литві примушує її відмовитися від збереження своїх лісів. Щоби покрити свої грошеві потреби, Литва випродує за кордон свої ліси та вирубує їх з такою поспішністю, що це загрожує їй скоро залишитися без лісів. Наприклад у минулому році за 6 місяців вивезено за кордон 82 тисячі тон дерева, а в біжучому році за 6 місяців вивезено 127 тисяч тон.

МУРИН У КОНҐРЕСІ.

Републиканець Оскар де Пріст, Мурин, зістав вибраний послом до Палати Послів у Вашингтоні з першого ілинойського дистрикту. Але вже тепер шукають у Вашинґтоні і в Шикаґо за поліційними рапортами, бо кажуть, що Пріст є ґрефтярем.

ВОЛИНСЬКИЙ АРХІВ.

Останнього часу у Волинському Архіві, що кількістю і цінністю своїх матеріялів є одним із найбільших на Україні, знайдено кілька десятків дуже цінних фондів. Між ними матеріяли: „Совестного Суду", „Сирітського Суду", „Торговельного Словесного Суду", тощо".

ФОНДИ ДЛЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ.

При всенародній бібліотеці України в Київі організується музичний відділ, що згодом має перетворитися в окрему бібліотеку. Для цього відділу збирається потрібні матеріяли. Головнаука дістала від свого уповноваженого Дзбанівського, який спеціяльно виїхав до Москви і Ленінграду в справі придбання експонатів для української музичної бібліотеки, повідомлення, що ГІЗ РСФРР виділив значну партію експонатів — старих видань нот. Головнаука клопочеться про виділення з музейних фондів нотнорукописних матеріялів українських композиторів.

АНҐЛІЯ НЕ ЗМІНИТЬ СВОГО ВІДНОШЕННЯ ДО СОВІТІВ

ПАРТІЯ ПРАЦІ АТАКУЄ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗА БЕЗРОБІТТЯ ТА ЗАКЛИКАЄ СТАВИТИСЯ З ДОВІРЯМ ДО СОВІТІВ.

ЛОНДОН, 8. листопада. — Член Партії Праці Клайнс, відповідаючи на промову короля, яку той виголосив при відкриттю парляменту, критикував правительство головно за безробіття. Притім виступив він проти перенесення безробітних майнерів до инших індустрій, бо це відбере працю иншим робітникам.

Щодо Совітів Росії, то Клайнс закликав правительство змінити своє неґативне відношення до її правительства та поставитися з довірям до торговлі з Росією.

В імени правительства відповідав Черчил, який складав на Партію Праці відповідальність за загальний страйк в 1926 р., що збільшив промислову кризу в Анґлії. Правительство вже зменьшило число безробітних на 280 тисяч і має дальший плян боротьби з безробіттям при допомозі переселення безробітних в инші части імперії та орґанізації громадсько-державних робіт.

Щодо совітів, то Черчил заявив, що нема чого сподіватися, щоб Анґлія змінила свої відношення до неї на ліпші.

ПРОБУВАЛИ ОБІКРАСТИ ПОЛІЦІЮ.

ЗАМАХ ВИКРАСТИ ПАПЕРИ ЩОДО СПРАВИ ОБВИНУВАЧЕННЯ В ОБМАНСТВАХ СТІНЕСА НЕ ВДАВСЯ.

БЕРЛІН, 8. листопада. — Рідка подія трапилася в кримінальній хроніці, коли в берлінську головну поліційну кватиру вкралися злодії. Вони вже відімкнули двері до кабінету комісаря Расова, коли, відчиняючи їх, перекинули шафу з паперами, що стояла за дверми. Падаючи, вона счинила сильний гуркіт. Коли на гуркіт збіглися зо всіх сторін будинку поліціянти, то зі злодіїв вже й сліду не було. Поліція певна, що то був замір викрасти документи в справі обвинувачення Стінеса у шахрайстві з державними бондами.

Всі дивуються, як злодії дібралися до будинку, якого пильно стереже поліція.

ТІТУЛЕСКУ ФОРМУЄ ПРАВИТЕЛЬСТВО РУМУНІЇ.

АЛЕ ПОТРЕБУЄ ЧАСУ, ЩОБИ РОЗГЛЯНУТИСЯ В СИТУАЦІЇ. МАНЮ — МОЖЛИВИЙ ПРЕМІЄР.

БУКАРЕШТ, 8. листопада. — Реґентська рада запропонувала бувшому міністрови справ закордонних Тітулескови сформувати новий кабінет міністрів Румунії. Він має сформувати нове міністерство з представників усіх партій.

Тітулеску лише сьогодня приїхав з Лондону, де він є румунським послом. Він згодивсь узятися за орґанізацію нового правительства, але заявив, що поки почне його формувати, мусить розглянутися в обставинах. Всі партійні лідери погодились на кабінет широкої коаліції, крім лідера селянської партії Маню, який вимагає однопартійного кабінету, або обмеженої коаліції. Тітулеску запропонує реґентурі закликати Маню на становище премієра.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ УСТРІЙ.

МУСОЛІНІ ГОВОРИТЬ, ЩО ФАШИЗМ Є НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ УСТРІЙ ДЕРЖАВИ.

РИМ, 8. листопада. — В звідомленю до великої ради фашистів Мусоліні заявив, що фашизм є не лише певна форма державного режиму, але й окрема політична і соціяльна система державного устрою.

Фашистівська держава є цілком инша ніж ліберально-демократична. При фашизмі держава не є щось окреме від національного життя народа, але уявляє з ним цілість. У фашистівській державі соціяльні стремління ріжних шарів населення собі не протиставляються, але обєднуються для загального добра.

БІРКЕНГЕД ДІСТАВ ДОБРУ ПОСАДУ.

БУВШИЙ АНҐЛІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ІНДІЇ БІРКЕНГЕД КАЖЕ, ЩО ВІН ПОЛИШИВ ПОСАДУ МІНІСТРА ІЗЗА МАЛОЇ ПЛАТНІ.

ЛОНДОН, 8. листопада. — Біркенгед одержав посаду в хемічній промисловости з платнею 10 тисяч долярів на рік і процентами від заробітку фірми, що має капітал 300 міліонів долярів. Він не приняв инших посад, що йому пропонували, з річною платнею 75 тисяч і 100 тисяч долярів.

Посаду секретаря Індії він залишив тому, що річна платня 25 тисяч долярів не давала йому потрібних засобів для утримання та забезпечення на майбутнє своєї родини.

ПОРТУҐАЛЬСЬКИЙ КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УСТУПИВ.

ЦЕ ТРЕТЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО В ЕВРОПІ, ЩО НА ПРОТЯЗІ ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ ПІШЛО ДО ДИМІСІЇ.

ЛІСБОНА, 8. листопада. — Сьогодня подався до димісії портуґальський кабінет міністрів, що був при владі від квітня біжучого року, коли президентом републики вибрано ґенерала Кармона.

Президент републики доручив сформувати новий кабінет міністрови Фрейтасови, бувшому премієрови в уступившому кабінеті.

МІЖНАРОДНЯ АВТОМОБІЛЕВА ВИСТАВА.

БЕРЛІН, 8. листопада. — Сьогодня в Берліні відчинено першу по війні інтернаціональну автомобілеву виставу. Ця вистава є найбільшою, яка взагалі колинебудь була в Німеччині. На виставі виставлено двацять сім американських автомобілів ріжних моделів та майже всі моделі европейських виробів.

Головна характеристика всіх виставлених машин та, що вони побудовані для практичного вжитку, а не лише на показ. Німецькі машини переважно восьмициліндрові, бо слабші мало підходять до німецьких доріг.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N.

ТОЙ, ЩО ПРОГРАВ

Алфред Смит провалився при виборах на президента. І то в такий спосіб, якого не надіялися навіть його партійні вороги. Гувер відніс побіду. Смит подякував своїм прихильникам за поперття, погратулював Гуверови побіди і заявив, що він вицофується з політичної арени, якій присвятив 25 літ найкращого свого життя.

Демократичні часописи цілком природно співчувають зі Смитом, а навіть клонять голови перед ним як побідженим. Але і републиканські газети не поминули мовчанкою програної Смита. Навіть вони стверджують, що Смит не заслужив такої понижаючої програної. Навіть републиканські газети признають, що Смит це був чесний, джентельменський і лицарський противник, котрий ставав перед народом з отвертим чолом і давав щиру й отверту відповідь на всі проблеми.

Навіть републиканські газети признають, що Смит це індивідуальність та що люде йшли в великій мірі голосувати: за Смитом або проти Смита. Біля його особи оберталася виборна агітація. І саме тому провалився Смит, бо на його плечі скинено за великий тягар. Такий великий, що його не могли видержати ні його індивідуальність ні популярність. Смит заявився за Тамані Гол, він католик і ворог прогибіції. Зі Смитом звязано за важкі і такі спірні проблеми, що він не був в силі перехилити побіду на свою сторону. А яка сильна ще в Америці релігійна нетерпимість, пізнати найкраще по стейті Верджінія, який перший раз пішов за републиканським тикетом тільки тому, що на демократичнім тикеті стояв Смит-католик. Проти Смита пішли і жінки з боязни, щоби Америка не вернула до часів салунів. Проти Смита пішли всі ті, що не добачують в демократичній партії нічого такого, що відріжняло би її від републиканської і ставило її в дійсно опозиційне становище.

Мимо цего Смит потягнув за собою ще яких 14,500,000 голосів. Це в суспільности величезна сума, якої ніхто легковажити не може. Це є поважна опозиція, якщо вона такою захоче бути. І те саме повинна демократична партія мати тепер на увазі, бо вона програла ще й тому, що виявила себе за час републиканської адміністрації наскрізь бездільною. Не міг її виратувати навіть і Ал. Смит. Значить, партія буде змушена тепер витягнути з тої програної консеквенцію і переорганізуватися, якщо вона думає відограти в американськім життю серіозну ролю. Демократична партія мусить набрати нового духа і змінити тактику боротьби. Вона не може ждати тільки на компромітацію републиканської партії, а мусить виявити зі свого боку більшу активність.

Така виходить наука з програної Ал. Смита.

ДУХ ГАРТУЄТЬСЯ В БОРОТЬБІ

Знову польські окупанти допускаються нових звірств над українським населенням в Галичині. Знову ллеться кров українського народу, нищиться народне добро й українські національні інституції.

Десята річниця Першого Листопада нагадала брутальному окупантови, що він панує на чужих землях. Вона нагадала йому, що український нарід не зломив свого духа боротьби, що він не валомив свого фронту визвольної боротьби.

Спокійний маніфестаційний похід десятитисячної української, добре здисциплінованої маси подилав на ляцьких окупантів так застрашаючо, що вони кинулися зі зброєю на мирний похід українського народу. Страшна ляцька лють, то ознака почуття польської слабости на українських землях, то ознака польської свідомости того, що дух визвольної боротьби живе в українських народних масах.

Нація не є переможеною так довго, як довго не зломаний її національний дух, як довго вона почуває в собі силу до боротьби, як довго вона свідома свого національно-державного ідеалу. Та десятилітня боротьба українського народу, що ведеться проти Польщі, та національна самоорганізованість, яка все кріпшає, не зважаючи на всі утиски та переслідування з боку ляцьких окупантів, свідчить про те, що наш нарід під Польщею, хоч повільним, але певним кроком поступає у своїм визволенню наперед.

Гнобителі нашого народу пильно придивляються до національно-політичного й культурного його життя. Від ока польського жандарма та польської охранки не заховалася все зростаюча національно-державна свідомість українського народу. Вони бачуть, як наш нарід все більше організується; вони бачуть, як на наших рідних землях ростуть і збільшуються кадри нових борців за українську державу. Це Ляхів робить надзвичайно нервовими й чутливими на кожен вияв українського націоналізму. А коли вони в десяту річницю нашого свята побачили на улицях Львова десятки тисяч українського свідомого народу, то це остаточно вивело їх з рівноваги й з боку польської поліції впали в мирний похід кріваві стріли.

Ті стріли більше завдадуть шкоди польському пануванню на наших рідних землях, ніж допоможуть його скріпленню. Вони відібються луною не лише по всіх закутинках пригнобленої української землі, але й по всьому світі, де лише бється хоч одне українське серце. Ті стріли польських опришків у день Першого Листопаду пролунали як новий призив українського народу до бою. Вони розбудять навіть ті національні серця, яких давно вже оповила отрута зневіри в свої власні сили, в сили свого народу.

Кров, що пролилася по вулицях Львова, в десяту річницю української державности, окропила наш національний прапор новою, живучою росою. Вона змила з нього той порох, яким обкурювали його свої й чужі вороги української національно-державної ідеї. Тепер той прапор обмитий кровю нових жертв ляцького знущання повіває на полях рідної землі з новою силою. Навколо нього будуть гуртуватися свіжі лави українських національних борців, що у свій час кинуться в кривавий й останній бій, який приведе до перемоги над нашими ворогами.

„Біда із завзятого лише вогонь креше". Такий повинен бути відгомін серед українських трудових мас супроти кріавих подій у Львові, що сталися в день десятої річниці Першого Листопада. Не треба оплакувати ті матеріяльні шкоди, що їх в цей день завдали нам Ляхи, бо саме ті матеріяльні втрати піднесуть завзяття, революційного духа та нову ненависть до окупанта. Ті матеріяльні, хоч і мілионові шкоди, які завдали нам польські бузувіри, будуть нічим у порівнанню до того морального піднесення та завзяття до боротьби, яке повинно тепер наново спалахнути в кождій українській національній душі.

Львівські події свідчать про те, що й під польським терором український нарід змагається за свою власну державу. Вони свідчать про те, що лави старих борців поповнюються молодими, завзятими й повними енергії борцями. Вони свідчать про те, що на рідних землях „не ридають, а здобувають".

Тому й ми, американські Українці, ставаймо масово в лави борців за волю й державу свого народу, даючи зая мору йому моральну й матеріяльну допомогу. Коли будемо всі боротися, а не нидіти — то переможемо. Ставаймо всі як один під прапор національно-державної визвольної боротьби. Збираймо жертви й протестуймо перед цілим світом проти знущань польських варварів.

Гартуймо в боротьбі свого національного духа.

МУЗЕЙ ЖИТТЯ И ТВОРЧОСТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

7. листопада в Київі одкривається музей життя й творчости Тараса Шевченка. Музей міститиметься в будинку, де колись жив Шевченко, й матиме такі відділи: Дитинство Шевченкове. Перші художні вплави на Шевченка. Шевченко в Петербурзі. Шевченко на Україні. Кирило-Методіївське братство й заслання. Дослідження Шевченкової творчости і ще два відділи, де будуть зібрані твори поетів, художників і композиторів, що присвячені Шевченкові, а також усі проекти увічнення памяти Шевченкової перед і після революції.

Усі ці відділи будуть розташовані на першому поверсі Шевченкового будинку. Нагорі, за проектом професора Кричевського, відновиться Шевченкову майстерню.

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНСТИТУТУ С.Г. ЕКОНОМІКИ НА УКРАЇНІ.

Колегія Наркомзему затвердила положення про утворення на Україні інституту економіки та організації сільського господарства. На директора інституту затверджено проф. Кажанова, а на його заступника Сліпанського.

Одно з основних завдань інституту економіки сільського господарства — дослідження зростання соціялістичних елементів сільського господарства. Крім того інститут повинен досліджувати розвиток продуктивних сил сільського господарства, вивчати структуру соціяльно-економічних взаємовідносин на селі та досліджувати організаційно-виробничі типи сільського господарства України.

Інститут підготовлятиме молоді кадри наукових робітників у галузі сільського господарства на договірних умовах з Наркомосвітп. При цьому передбачається організувати такі кадри: с.-г. економіки, організації сільського господарства з кабінетом вивчення методів агрономічної роботи і катедру усуспільнення сільського господарства з кабінетами кооперації, колективізації та великих радгоспів.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Ів. Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 11. листопада, в годині 1-ій пополудни, в гали У. Н. Дому. Просяться усіх членів прибути на сі збори, бо будуть важні справи до полагодження. — Н. Задерецький, фін. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 11. листопада, в годині 3-ій пополудни. Просяться членів явитись точно в означений час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені. — К. Олексин, секр.

Б. Будзиновський.

НА ДВА БОКИ.

(Історична повість.)

(46)

— То чогож підстароста бодай у голову заговору не спіймав? Як має докази зради, то не потребує боятися кари за те, що увязнив сотника реєстрового війська.

— До Хмельницького не приступиш. З тої хвилі, коли розійшовся з тими своїми товаришами, ходить і їздить неначе який цар, окружений гвардією козаків. Самі розбишаки, очайдухи, що нікого і нічого не бояться, найліпші між козаками рубайли і стрільці.

— Чи Чаплінські провірив донос жида? Може Аврумко збрехав, може зле чув? А може Хмельницький жартував, щоби жида підоймити на сміх? Бо той сотник любить такі фіглі.

— Підстароста не провірював, бо не було коли. Що Аврумко не брехав, та що Хмельницький не жартував, підстароста доміркувався з того, що ті так скоро щезли з цілою сотнею козаків, та що сам Хмельницький окружився гвардією заозброєною від стіп до голови. На добавок ми самі бачили по дорозі підозрілі козацькі ватаги, той табор над Омельником.

Конецпольскі видав приказ спинити дальший похід і укріпити табор. Позвав до себе Радлінського, посесора Крилова, і переповів йому все те, що розказав драгун.

— Сідай на найліпшого коня, — закінчив, — возьми конвой з десяти драгунів і гони до Крилова, або й до Чигирина. Провір, кілько правди в доносі жида. Провіривши, зараз вертай. А пильнуйся, щоби по дорозі не впасти в засідку. Наш табор, хоч поволіше як доси, буде посуватися далі долі Дніпром. Гони!

Радлінські в товаристві десяти драгунів рушив чвалом вперед, табор поволи сунувся за ним. На другий день Радлінські вже був назад. Донос Аврумка потвердив, ще й додав, що Хмельницький бунтує козаків, щоби захопили чигиринську гармату і вивезли на Запороже. Радлінські переслухав свідків, котрі були при тім. Не кажучи нічого війсковим старшинам, Конецпольскі дав Радлінському цілу сотню драгунів, приказав йому зараз їхати до Чигирина, спіймати Хмельницького і на чигиринськім ринку стяти. Радлінські вернув з військом до Чигирина, де показалося, що Хмельницького не так легко спіймати. В Чигирині було повно козаків, яких раньше там ніхто не бачив. Таксамо повно їх було в околиці Чигирина. Вони далі надтягали з усіх сторін. Хата Хмельницького була обставлена військом, він сам виїздив тільки в окруженню козачої гвардії. Радлінські бачив, що сотника зможе дістати в свої руки хіба тільки яким підступом, і то поза Чигирином, де не буде так багато чужих козаків. Почув, що сотник питає за добрим турецьким конем, бо його походного коня забрав Чаплінські.

— Спіймаю його на коня, — Радлінські подумав і пішов до Хмельницького.

Сотник, не знаючи, чого той арендар Крилова приїхав до Чигирина, приняв його вічливо.

— Я маю діло не так до вас, як до вашого полковника, — Радлінські промовив. — Але полковник з військом старости і не знати, коли верне. Отже я погадав собі, що може ви будете знати, чи полкови не потрібні коні. Я рішився мою стадниню випродати.

— Чи полкови потрібні коні, покажеться, коли військо верне з походу, — сотник відповів. — Покажеться, кілько коней вбито, кілько здохло, кілько покалічіло. Мені потрібний кінь, але турок. Не знаю, чи маєте такого.

— Ов, шкода! Маю два. Оба хочби під королівську кульбаку. Але їх в Крилові вже нема. Саме нині конюхи пігнали їх на ярмарок до Бужина. Правда, ще не продані, бо я приказав конюхам дожидати мене. Нині під ніч їду до Бужина. Якби я певно знав, що купите, то я продавби тільки одного. Другого лишивби для вас. Але ви мабуть кота в мішку не купите?

— Кота я кубив би й у мішку. Але купуючи коня, ще й турецького, я мусів би вперід оглянути.

— Очевидно. Не поїхали би ви зі мною до Бужина?

— Та поїхавби. Але на мене полює Чаплінські. Я мусівби взяти з собою цілу сотню козаків.

— В моїм товаристві не посміє займати вас. Впрочім прикажіть вашим козакам, щоби його тут пильнували. Його і його прихвоснів. Заставте дорогу з Чигирина до Бужина. Якби до Бужина їхав сам Чаплінські, або хто з його служби, нехай ваші козаки не пропустять його.

— Можнаби так робити, — сотник відповів, подумавши. — Таки так зроблю. Ідете під ніч?

— Як смеркнеться, або трохи пізніще.

— Поїду з вами. Возьму одного чуру.

— І зі мною буде тільки мій чура.

Вийшовши від Хмельницького, Радлінські справив свою сотню до Бужина. Драгуни не знали, чого туди їдуть. Знав тільки ротмістр. Смерком пустилися на Бужин Радлінські з Хмельницьким. За ними їхали оба чури. До Бужина приїхали в ночи і заїхали до гостинниці. Хмельницький хотів зараз подивится на коні, але Радлінські сказав, що він ще не знає, де вони стоять на стайни. Аж рано прийдуть конюхи і скажуть.

— Годі! Хмельницький сказав. — Треба ждати. Але я спати не піду. До рана недалеко, пересиджу при медку.

— Добре! — Радлінські відповів. — Піду до жида, прикажу принести жарену гуску і мід.

Радлінські вийшов, будьтоби дати жидови приказ.

— Щось він довго балакає з тим жидом, — Хмельницький подумав, коли Радлінські сейчас не вертав.

Хмельницький встав зза стола, щоби й собі вийти. Вже поклав руку на клямку дверий, коли за його очима забренілии збиті шиби вікна. Озирнувся і остовпів. Знадвору крізь вікно всунулися просто на него чотири мушкетні цівки. Хмельницький скочив у бік, щоби заслонила його стіна і вихопив з піхви шаблю. В сій хвили відчинилися з ломотом двері і в комнату вмашерували двійками драгуни із звернении в його груди мушкетами. За драгунами увійшов Радлінські.

— Пане сотнику! — Радлінські крикнув. — Ви мій арештант. Такий приказ дав староста. Приказав приставити вас до Чигирина. Що там з вами зроблять, не знаю. Се не моє діло. Мабуть підете під суд. Здайтеся. Як будете боронитися, то вас розшматкують мушкетні кулі.

Хмельницький побачив, що ніяка оборона йому не поможе. Заскреготав зубами, вхопив другою рукою кінець шаблі і зігнув її так що вона по середині трісла. Верг її драгунам під ноги і крикнув:

— Беріть мене, собаки! Відплачуся!

Хмельницького скували.

— Критого воза! — Радлінський крикнув, вийшовши до сіней гостинниці. — І пару добрих коний, щоби чвалом видержали до Чигирина!

Озирнувся, бо перед брамою затупотіло і затихло. Кінь аж в землю врився копитами. Клуби піни відпадали від писка, з шерсти стікав піт. З коня зіскочив драгун до Радлінського:

— Чи ви пане, — питав, — може розказували у підстарости, що ідете арештувати Хмельницького?

— Я сказав Чаплінському при його жінці. Правда! Тоді по світлиці крутилася якась дівка. Але я балакав пошепки.

— Тожто! Та дівка наробила біди. То була покоївка Чаплінської, Марина. Вона, дівчина, козака Стукала, що був у війську підстарости.

— Була, був? Вчера були, тепер вже ні?

— Та ні! Дівка щезла з двора і не можуть її відшукати. Стукало перекинувся до козаків Хмельницького і веде дві сотні сюди, спасати сотника. Мене підстароста вислав перестерегти вас.

— Дві сотні! — Радлінські подумав. — Я маю тільки одну... Хіба Хмельницького зараз на бужинський торговиці... Або... розстріляю його таки тут, в коршмі...

Його думки перебив жид, що задиханий прибіг з торговиці.

— Пане! — крикнув до Радлінського. — Погано! На торговиці розійшлася чутка, що ви арештували сотника Хмельницького. В місті нині богато козаків, бо ярмарок. Вхопили мене і сказали мені переказати вам, що як Хмельницькому впаде з голови один волос, то вони виріжуть всіх Ляхів у місті і всіх жидів. Також похваляються, що перебють ваших драгунів і вас повісять.

Ледви жид скінчив, прибігвійт Бужина, тай до Радлінського:

— Що ви робите, пане? Пустіть Хмельницького, бо живі не вийдете відси. І ми через вас згинемо!

— Перекажіть народови, що Хмельницькому нічого злого не станеться. На него хтось наклепав і військова старшина приказала приставити його до Чигирина. В суді покажеться, що він не винен і його випустять. Ще й гірко покарають клеветника.

Війт пішов на торговицю успокоювати народ і козаків. Сю хвилину Радлінські використав, приказуючи скованого Хмельницького посадити на коня. Сотня драгунів, котра вже стояла перед гостинницею, взяла Хмельницького і Радлінського в середину. Похід рушив, зразу поволи, потому чвалом на Чигирин. В лісі за Бужином Радлінські приказав скрутити на право, бо до Чигирина годі було їхати. Зустрівся він з двома сотнями Стукала. Рішився приставити Хмельницького до Крилова і передати його Конецпольському. Їдучи манівцями, доїхав щасливо до Крилова. Там передав Хмельницького вязничникови і дождав повороту Конецпольського.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИВОРОЖИЛА!

Сталася в нас, у Савтпорті, у стейті Кенетикат, пригода: До мешкання одного Українця зайшла підчас його неприсутности якась жінка. Заставши саму жінку в хаті, вона представила себе за ворожбитку, котра може сказати, як кому було й як буде. Вона приобіцяла много ріжного щастя, і доброту нанести в хату. Господиня казала собі ворожити. По вороженню ворожка казала собі ще на щось подати курку, а відтак мотузок. Коли господиня пішла по мотузок, ворожбитка дала ногам знати. Коли господиня вернула в комнату, ворожки вже не було. Пропала теж курка і 115 долярів, котрі були в пакеті.

Здавалосяби, що в нинішні часи такі річи вже неможливі, що люди вже навчилися, як у світі жити. Коли вони не памятають на першу заповідь божу, то може могли би знати з досвіду других, що ніхто в світі не може знати того, що буде. Щоби несвідомі се пізнали, прошу се помістити в нашу газету.

Юрій Гоголь.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МИЛВИЛ, Н. ДЖ.

Українські фармері організують рідну школу.

Рідна школа стала в нас нині символом народного життя. На днях і тутешні фармері скликалися на наради, щоби нарадитися над тим, як дати українську науку своїм дітям. На перших нарадах якось справи довго не обговорювано, немовби справа була вже всім зовсім ясна. Було навіть віче в сій справі, на якім промовляв гр. В. Білоруський. До школи однак записалося лишень 27 дітий з одної кольонії, хоча цілий Милвил мігби дати богато більше. Щоби поширити ідею рідної школи, вибрано комітет, який має перевести переговори з другою кольонією, щоби до школи затягнути всіх дітий з усеї околиці. Рівночасно загальний комітет має занятися вибраннєм спільного вчителя для цілої кольонії. Поза наукою кождої неділі молодіж має сходитися на гімнастичні вправи, як Січові й тим подібні. Громадяни завважили, що гімнастика гуртує гарно молодіж. У нас є гарна дружина копаного мяча, яка має широку популярність серед Американців, які признають, що з української крови можуть вийти сильні атлети й спортсмени.

Іван Найда,
Милвил, Ню Джерзі.

В. ЧОСНИК,
відомий український скрипак. що буде грати на святі Української Державности 11. листопада 1928, в Stuyvesant High School, 15th Street, New York City.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Запротестуймо проти ляцьких звірств.

Листопадове свято, що відбудеться в неділю, 11. листопада, в Стайвесент Гайскул, буде заразом і великим протестом нюйорських Українців проти тих нелюдських знущань, яких допускаються польські окупанти на нашій галицькій землі у ті листопадові дни.

Там піднесемо протест проти нового морду, доконаного на українській жінці і проти нових масових арештів та проти нищення наших народніх інституцій.

Це така важна тепер хвиля і так болюча, що прямо стидно добирати слів, щоб доказувати, що нам треба явитися громадно на цім святі. А до того нема й потреби, бо досі кождого року наші листопадові свята, що їх влаштовувано в Стайвесент Гайскул, тішилися загальною симпатією.

Сьогож року збере нас на сім святі і та трагічна подія, що відогралася тепер у листопадові дні у Львові, а яка продовжується, бо Ляхи далі грабують і нищать наші інституції і далі запроторюють щораз більше Українців в тюрми.

Нашою присутністю на святі дамо доказ, що й ми болючо відчуваємо терпіння наших братів в краю. На концерті дамо вираз нашому співчуттю і нашій готовости дати як найбільшу поміч нашому рідному краєви, що не клонить голови перед польським окупантом.

Комітет.

СКІЛЬКИ НА СВІТІ ВІРНИХ ПОДРУЖ?

Зацікавилося тим актуальним питанням американське (само собою!) Бюро Суспільної Гігієни й розписало анкету до 100 мужчин і 100 жінок. Звичайно, вибирали найбільш підхожі особи. Анкета складалася з ряду питань, між иншими напр. „в якім віці стрінула вас перша любовна пригода"?, „до чого вона довела?", „кільки разів ви кохалися?" і т. д.

Вислід показав, що на 100 жінок 3 є зовсім нездібні когонебудь любити — останні 97 мали разом 677 любовних пригод. Натомісць ніякий мужчина не занедбав любови. Кількість любовних пригод мужчин виносить 681, значить не дуже більше від жінок. До подружної зради призналося 29 мужчин і 41 жінок — з цього фізичні зносини мало 28 мужчин і 24 жінки.

Із зраджуючих мужів і жінок 9 мужчин і 11 жінок заявляє, що зносини з иншими зовсім не розбили їх подружного щастя і вони почуваються дуже щасливими. На 1358 принагідних кохань 310 довело до подружжа. Врешті на 100 мужчин і 100 жінок маємо 110 розводів, цебто більше як половина. З останніх питань анкети виявилося, що брюнети мають більший нахил до ясноволосих жінок і навпаки.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На шпиталик для українських дітей.

На зазив п-і М. Говиковичевої, делеґатки з рідного краю, зібрано на шпиталик для українських дітей у Львові в українсько-католицькій громаді при церкві на Мортон улиці в Нюарку на руки місцевого Комітету суму $68. Сю суму ухвалив Комітет вислати до краю через Обєднаннє. На се зложили: о. Й. Чаплицький $10; І. Дідоха $5; Г. Корніцький $2; по $1: Т. Каськів, В. Сидорович, І. Грипик, Р. Куніцький, Христина Репай, І. Коца, І. Ґовдун, Анна Клапій, Г. Ґулька, Анна Завилінська, Ксеня Перестюк, Марія Постол, Анастазія Марищук, П. Лобур, І. Лисак, Т. Маселко, Г. Соханчик, Т. Ґема, Я. Загородний, С. Рудий, Л. Лапчак, Пелагія Хома, І. Настюк, П. Романишин; дрібними датками $27. Разом зібрано $68.

Т. Каськів.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НА ВІЧЕ! НЮ ЙОРК! НА ВІЧЕ!

У ЛЬВОВІ ЛЛЄТЬСЯ КРОВ! ДЕСЯТКИ УБИТИХ І СОТКИ РАНЕНИХ ЗАСТЕЛИЛИ ВУЛИЦІ ЛЬВОВА!

Знова падуть трупи в українській боротьбі з Ляхами-наїзниками! Українські інституції у Львові: „Дністер", „Просвіта" і и. в огни!

НАМ НЕ ВІЛЬНО МОВЧАТИ! ПІДНЕСІМ ГОЛОС ПРОТЕСТУ!

зійдімся на

В І Ч Е

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЛИСТОПАДА 1928 РОКУ
в годині 2-гій сполудня

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ
217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.

Зійдімся всі як оден, без ріжниці уґруповань та станьмо в обороні кровю облитого Рідного Краю.

На вічу рішимо, які кроки нам починати, щоби звернути опінію Америки на львівські події та щоби помогти борцям нашим за океаном.

ВСІ, ЯК ОДЕН, НА ВІЧЕ!

Увага: Проситься не спізнятись, бо саля мусить бути опорожнена в 5-тій години. 262-3

Союз Укр. Нац. Товариств города Ню Йорку.

ДИВНІ ПОХОРОННІ ЗВИЧАЇ.

В давних часах були дивні похоронні звичаї. Найпопулярнішим було бальзамування мерців на мумії (в Єгипті). Але цей спосіб був доступний лише для найбільших богачів.

Спартанських королів, Олександра Великого, Юстиніяна й богато інших пізніщих хоронено в меді. Консервуючі прикмети меду і воску знані були вже давніще за Скитів.

Зате в середньовічних часах похоронні звичаї були дуже жорстокі. Прим. Матей Париський розказує, як відбувся похорон англійського короля Генриха І. Похорони переводив якийсь різник осьтак: „Королівське тіло перевезено до Руен, тут вирвано внутренности, мозок і очи — і похоронено в землі. Решту тіла покраяли на дрібні шматки, посипали сіллю, завинули в ягнячі шкіри і позашивали, щоби не смерділо занадто довго передержуване тіло. Тепер відвезли тіло до Каен і зложили в церкві, де вже віддавна спочивало тіло батька короля Генриха. Тіло виставлено на публичний вид через кілька днів і хоч було старанно зашите в шкірах, виходила страшно смердяча теч. Після приписового часу зложено тіло до гробу". Літописець каже, що наслідком зараження померло кількох людей з прислуги, а інші мліли по кілька разів.

В середньовічних часах був теж звичай, що окремо хоронили тіло, а окремо його органи. Так прим. похоронено цісаря Генриха IV. аж двічи в двох ріжних місцях, так похоронено його сина Генриха V. Ришард Львине Серце приказав навіть, щоби його тричі похоронили. Тому його тіло зложено до гробу у Фонтерольд, серце в Руен, внутренности, кров і мозок біля Шаліз.

Цікаво спроваджували тіла покійників із чужих країв. Тіло чвертовано, мочено так довго у вині і воді, аж мясо відстало від костей. Мясо хоронили на чужині, там де поляг, а кости перевозили на батьківщину. Так прим. мочили тіло знаного у всесвітній історії цісаря Фридриха Барбароси (1190 року), ляндґрафа Людвика IV. з Турингії (1227 р.) чоловіка св. Єлисавети, а вкінці французького короля, пізнішого Людвика Святого (1270. р.)

Щойно в 1299. р. папа Боніфатій VIII. під загрозою екскомуніки заборонив такі варварські похоронні звичаї. Приключалися ці звичаї ще якийсь час, але вкінці устали.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ ЗА РІК 1927—1928

(Предложений на річнім засіданню Виконавчого Комітету дня 24. жовтня 1928).

1927 р. ПРИХОДИ:		Вислано до краю
1) З перенесення	$1,416.57	
2) Жовтень-листопад	8,615.52	$9,597.35
3) Грудень	5,664.52	5,812.75
4) Січень 1928 р.	3,269.94	3,202.70
5) Лютий	3,127.36	3,031.50
6) Март	1,843.32	1,694.00
7) Квітень	820.90	883.75
8) Май	1,293.77	1,267.00
9) Червень	1,547.20	1,525.25
10) Липень	1,002.26	1,035.75
11) Серпень	936.70	908.75
12) Вересень	460.45	258.04
13) Жовтень (до 20-го)	371.44	
14) Процент	14.90	
	$30,384.85	$29,216.84

РОЗХІД:

1) Висилка до краю	$29,216.84
2) Кошти подорожей Урядників на засідання і т. д.	155.00
3) Кошти ведення канцелярії, марки почтові і т. п.	300.00
4) Друки, коперти, протест і оплата карток з краю	33.54
5) Збірка на Сиротинець У. Н. Союза	5.75
6) Телеграма до краю	2.50
7) Скринка почтова	16.00
	$29,729.63

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Прихід	$30,384.85
Розхід	29,729.63
Остає в касі	$655.22

Який процент зужило Обєднаннє з приходів на видатки:

Приходу було	$30,384.85
Вислано до краю	29,216.84
Остає	$1,168.01
З того остає в касі Обєднання	655.22
Разом всі видатки діловодства виносять	$512.79

то є **1 і дві треті процентy** загального приходу.

НА ЯКІ ЦІЛИ?

1) На допомогу поводянам	$12,100.00
2) Рідна Школа	4,406.00
3) Дім Інвалідів	2,650.00
4) Інваліди	2,100.00
5) На оборону Атаманчука і Вербицького	1,400.00
6) Політичні Вязні	1,025.00
7) „Просвіта" у Львові	685.00
8) Страйкуючим майнерам	550.00
9) Краєва Преса	374.00
10) Ремісича Бурса, Львів	350.00
11) Сироти	271.00
12) Виборчий Фонд	250.00
13) Революційний Фонд	250.00
14) Народний Дім в Сяноці	200.00
15) Укр. Шпиталь у Львові	175.00
16) Укр. Захор. у Львові	150.00
17) Письменникам	150.00
18) Читальня Просвіти в Камінці Лісній	100.00
19) Бурса в Сяноці	100.00
20) Бурса в Санчи	100.00
21) Національний Музей	100.00
22) Тов. Охорони Воєнних Могил	100.00
23) Рідна Школа в Америці	100.00
24) Сирітський Захист, Львів	100.00
25) Сирітський Захист, Перемишль	100.00
26) Сирітський Захист, Кути	100.00
27) Політ. вязні в Коломиї	75.00
28) Кооператива в селі Городище	60.00
29) Централя Тов. „Луг", Львів	50.00
30) Захист Письменників	50.00
31) Чит. Просвіти в Жухові	50.00
32) Немічнкам в Каліші	50.00
33) Журналістам	50.00
34) Ґімназія в Дрогобичі	50.00
35) Тов. Прихильників Освіти	50.00
36) Центральний Союз Українських Студентів	50.00
37) На видання творів Івана Франка	50.00
38) Кооператива в селі Брониця	30.00
39) Інваліди в Чехословаччині	25.00
40) Допомога Ольшанському	25.00
41) Біженцям на Кубі	25.00
42) Нар. Дім в Лежахові	205.00
43) Часопись „Сурма"	35.00
44) Василь Стангрет, Канада	15.00
45) Кошти пересилки грошей і листів до краю	279.84
	29,216.84

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Ювилей 213. Відділу.

Братство св. Арх. Михаїла, від. 213. Українського Народного Союза, в Бейоні, Ню Джерзі, святкує сього року 20-літний ювилей свого заложення.

За весь той час братство виплатило кождому хорому членови запомогу після приписів статута. Воно нераз помагало добровільно своїм членам так з місцевої каси, як також робило просьби до Головного Уряду.

Взагалі братство дбало про своїх членів так за життя, а по смерти члена братство на братський кошт в параді з музикою відпроваджувало його на місце вічного спочинку. Се братство не тільки дбало про своїх членів, але також дуже радо брало живу участь і допомагало матеріяльно другим українським братствам і товариствам, так місцевим як і поза місцевим. Також в народно-політичному життю воно ніколи не занедбало справи, а давало почин в допомозі так душевній, як і матеріяльній для нашої справи в Америці і для старого краю, для визволення українського народа зпід чужого панowання. Хто з Українців зрозуміє вартість своєї власної організації, той ніколи не буде рівнати своїх вкладок до вкладок чужих іншуренсів. Бо порівнати власність своєї орґанізації, то в чужій іншуренс за жадні гроші того не дістане. Тому, що згадане братство, найстарше українське братство в місті Бейоні, бо числить тепер більше як чверть тисячі членів, з того близько сотня дітий. Члени його можуть бути горді з того, що належать до такої певної орґанізації, як вони можуть бути горді з того, що їх братство належить до Українського Народного Союза, котрий є найбогатшою, найбільшою й найстаршою українською орґанізацією в Америці.

Ювилейне свято Братства відбудеться в неділю, дня 18. листопада 1928 р., о 3-ій год. пополудни в гали Labor Lyceum, 72 West 25 Street, Bayonne, N. J.

З нагоди ювилею братство веде спеціяльну кампанію для вписування членів і хто хоче вписатися до У. Н. Союза, зволить зголоситися на збори відділу, що відбуваються кожного вівтірка по десятім в місяці, в церковній галі під ч. 303 Іст 25. Стріт.

Честь і слава першим заснователям братства св. Арх. Михаїла, від. 213 У. Н. Союза, в Бейон, Н. Дж.

Д. Липовий, фін. секр.

ЗІ СПОРТУ.

БОРОТЬБА ЗЕЛІЗНЯКА З ФІНЛЯНДСЬКИМ ШАМПІОНОМ ЛАПАНЕНОМ.

В вівторок, дня 6-го листопада с. р., відбулася в Стар Касіно на 107 ул. і Парк Евеню в Ню Йорку боротьба межи Лапаненом і Зелізняком. Лапанен поставив свій медаль, який він одержав за боротьби в Канаді: коли Зелізняк його побідить, так сей медаль буде його. За сю боротьбу не можна говорити богато, бо вона тревала коротко; спершу Лапанен троха назлостився, то викинув Зелізняка з рінґу, але по повороті Зелізняка до рінґу Лапанен зловив Зелізняка за голову і почав душити його; се вже було за богато для Зелізняка і він за один момент відтручує Лапанена з такою силою, що сей вилетів із „рінґу". Ледви Лапанен повернув до „рінґу", як Зелізняк зловив його за голову і ноги, підніс у гору, закрутив ним млинка і кинув його на долівку. Боротьба тревала всего 13 мінут.

В другій парі боровся Ґардіні з Маерсом; по 43 мінутах боротьби Ґардіні вийшов побідником, поборовши Маерса млинком.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

